

Bildande av Herrsjöskogens naturreservat i Norrköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta i bilaga 2, som naturreservat. Området omfattar fastigheten Skärlötamarken 7:1 och 8:1 samt del av fastigheterna Skärlötamarken 6:1 och 9:1 i Norrköpings kommun. Syfte, föreskrifter och skötselplan för reservatet redovisas nedan. Beslutet fattas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatets namn ska vara Herrsjöskogen.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet

Syftet med reservatet

Syftet med Herrsjöskogens naturreservat är att bevara och vårda den biologiska mångfalden och variationen av värdefulla naturmiljöer som finns i området. Främst gammal barrnaturskog med gott om gamla träd och död ved, inslag av små sumpskogar och mossar samt den näringsfattiga Herrsjön och myrsjön Långgölen. Syftet med reservatet är även att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att området undantas från skogsbruk. Åtgärder för att efterlikna naturliga störningar kan bli aktuella i talldominerade områden för att bevara talldominansen och naturvärden knutna till denna naturtyp. Naturvårdsbränning och åtgärder för att efterhärma brand kan bli aktuella i området liksom åtgärder för att skapa död tallved i mindre omfattning. Även kalkning av Herrsjön och Långgölen för att motverka försurning kan bli aktuellt. För att tillgodose friluftslivets behov ska leder underhållas och nya leder eller andra anordningar kan skapas.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för fyrhjuling eller liknande mindre fordon vid uttransport av fällt vilt. Undantag gäller även för mindre fordon utmed uppmärkta motionsspår vid skötsel och underhåll av dessa samt vid preparering av skidspår. Undantag gäller även för preparering av skidspår på Herrsjöns is;
3. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
4. uppföra torn, byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning, eller att uppföra ledning i luft, mark eller vatten;
5. anordna upplag;
6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
7. utföra skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar. Undantag gäller underhåll för framkomlighet på motionsspår, leder och stigar markerade i bilaga 4. Träd och grenar som flyttas ska placeras inom reservatet;
8. måla på träd, sten eller annan fast ytbildning med undantag för markering av motionsspår och leder för friluftslivet;
9. lämna kvar snitslar eller annan anordning efter avslutad jaktsäsong.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

10. ändra floran eller faunans sammansättning genom att införa nya arter för området.

Förbuden i A-föreskrifterna har bestämts med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet utan att någon ytterligare ersättning utbetalas:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skapande av död tallved i begränsad omfattning för att gynna naturvärden knutna till tall;
3. naturvårdsbränning;
4. åtgärder för att efterlikna brand, som avdödande av enstaka yngre gran, i delar av området;
5. friställning av enstaka vidgreniga ljusgynnade träd;
6. kalkning av Herrsjön;
7. åtgärder för att minska angrepp av skadeinsekter om större mängder vindfälld, eller på annat sätt skadad, gran uppkommer och angrepp av skadeinsekter riskerar att missgynna angränsande granskog eller reservatets naturvärden kopplade till granskog;
8. inom ramen för syftet med naturreservatet kan riktade åtgärder för hotade arter bli aktuella i delar av området såsom skada eller fälla enstaka träd samt småskalig markstörning;
9. avdödning av bok om trädslaget hotar att konkurrera ut andra arter eller biotoper;
10. dokumentation i form av uppföljning av naturvärdenas utveckling och effekter av skötselåtgärder;
11. underhåll och iordningställande av anordningar för friluftslivet vilket kan innebära grillplats, vindskydd och leder.

Bestämmelserna i B-föreskrifterna har bestämts med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

C. Länsstyrelsen bestämmer att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. ta ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;

2. störa djurlivet genom att till exempel klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur med undantag av att ta enstaka individer för artbestämning;
3. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
4. göra upp eld annat än på plats som Länsstyrelsen markerat med skylt.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

5. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
6. anordna tävlingar med fler än 300 deltagare eller bedriva lägerverksamhet.

Förbuden i C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1 till B10. Föreskrifterna ska inte heller hindra:

- skötsel och tillsyn av befintliga anläggningar enligt servitut och avtal så som ledningsrätt 0581K-06/171;
- underhåll av befintliga motionsspår och leder markerade i bilaga 4 genom röjning av sly samt bortplockning av träd som faller över befintliga motionsspår och leder, ingen ved får dock föras ut ur reservatet;
- underhåll och ersättning av jakttorn markerade i bilaga 3;
- kalkning av Herrsjön i syfte att motverka försurning.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer de mål och riktlinjer som framgår av skötselplanen, bilaga 5, till beslutet. Fastställandet sker med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Området karakteriseras av gamla och grova träd av främst tall men även gran. Bitvis finns rikligt med död ved och en värdefull kryptogamflora. Flera hotade och sällsynta arter av lavar, mossor och ryggradslösa djur knutna till naturskogsmiljöer har påträffats. För att bevara de höga naturvärdena behöver området undantas från skogsbruk.

Reservatet bidrar till bevarandet av naturtypen Taiga och alla dess arter samt till en god bevarandestatus för naturtypen i de närliggande Natura 2000-områdena och i trakten i stort, även om reservatet inte är ett utpekat Natura 2000-område. Herrsjöskogen ligger dessutom inom värdetrakter för granblandskog, tallskog och triviallövskog.

Området ligger inom riksintresse för friluftsliv och genom området går både större markerade leder och många mindre stigar. Herrsjöskogen besöks av vandrare och motionärer men även av människor som badar och grillar. Vintertid prepareras skidspår.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bland annat värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Herrsjöskogens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Herrsjöskogens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensbedömning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet utöver vad som är brukligt enligt allemansrätten. Ordningsföreskrifterna ska samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Agenda 2030, miljökvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av Herrsjöskogens naturreservat är en del av uppfyllandet av Agenda 2030; mål 13 "Bekämpa klimatförändringarna" och mål 15 "Ekosystem och biologisk mångfald" samt av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen

bedömer att Herrsjöskogens naturreservat bidrar med reglerande, styrande och kulturella ekosystemtjänster. Särskilt nämnvärda är bevarandet av känsliga svampar vilka är viktiga för nedbrytning av dött material och som också kan nyttjas som matsvamp. Den döda veden i området bidrar till ett fungerande ekosystem där arter som lever av skadeinsekter gynnas. Bevarandet av en variation av livsmiljöer och en hög biologisk mångfald bidrar dessutom till ett landskap som är bättre rustat för klimatförändringar. Även naturupplevelser för allmänheten, med möjligheten att ströva i gammal skog, räknas till områdets ekosystemtjänster.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Herrsjöskogens naturreservat upptäcktes och dokumenterades av Norrköpings kommun under 2006 och 2007 i samband med kommuns arbete med en ekologisk landskapsplan över skogslandskapet. Ytterligare inventering har senare utförts av Länsstyrelsen. Ett förslag på naturreservat av delar av området togs fram av Länsstyrelsen under 2007 för att under 2011 samt 2017 föreslås utvidgas till nuvarande avgränsning. Hela området finns med i Norrköpings kommuns naturvårdsprogram som ett område med höga naturvärden.

Reservatsbildning

Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet. Två olika värderingar, en före utvidgning och en efter, har genomförts i samråd med markägarna på uppdrag av Länsstyrelsen. Efter förhandling kom parterna överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket.

Remissyttranden och Länsstyrelsen avvägning med avseende på remissyttranden

Området remitterades i början av år 2017 till sakägare och ett antal andra berörda. De synpunkter som då inkom inarbetades i förslag till beslut och skötselplan. Under år 2018 utökades arealen på det ursprungliga reservatetsförslaget. Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut och skötselplan för det utökade reservatet till markägare, övriga berörda sakägare, Havs- och vattenmyndigheten, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen i Östra Götaland, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Norrköpings kommun, EON Elnät Sverige AB, Naturskyddsföreningen i Norrköping, Norrköpings skidklubb, KFUM Norrköpings Scout, OK Kolmården och ägare till Bergsätter 1:1. OK Kolmården har svarat att de är positiva till reservat men önskar få gränsen för krav på tillstånd för tävlingar med fler än 100 deltagare höjt till 300 deltagare. Länsstyrelsen har efter övervägande beslutat att ändra föreskriften efter föreningens önskemål. Ägare till Bergsätter 1:1 är positiva, SGU avstår att yttra sig, och EON tycker att det är positivt att ledningsgatan kan nyttjas för biologisk mångfald.

Övrigt

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 7. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Kristina Zetterström med naturvårdshandläggare Eva Siljeholm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdsdirektör Mikael Norén, länsjurist Marielle Pettersson, samhällsplanerare Gun-Marie Gunnarsson och antikvarie Malin Svarvar deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi personuppgifter

Information om hur vi hanterar personuppgifter hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Sändlista
2. Beslutskarta
3. Karta över befintliga jaktorn
4. Karta över befintliga leder och stigar
5. Karta över nyinmätta punkter, Skogsstyrelsen
6. Skötselplan
7. Hur man överklagar

Sändlista

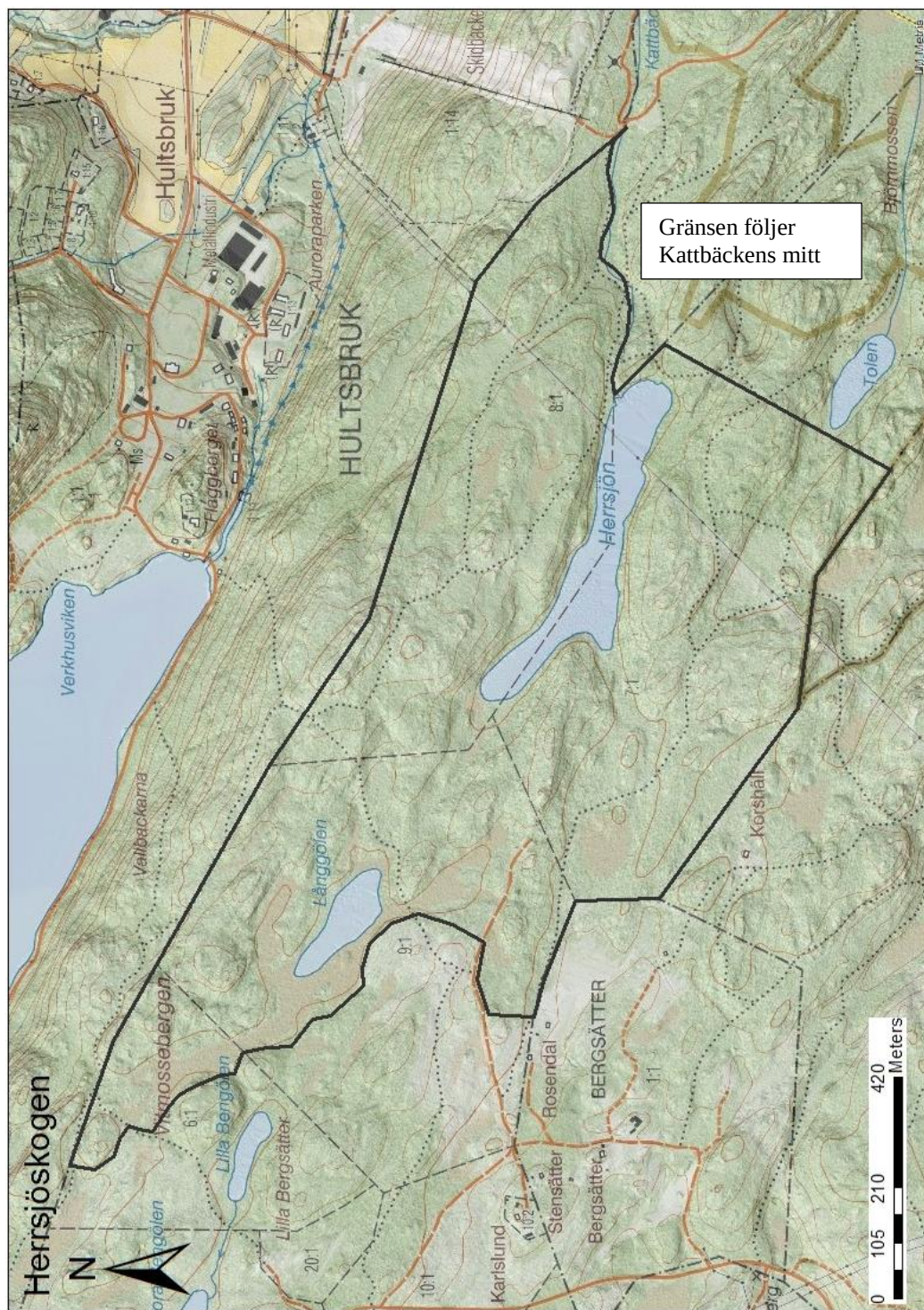
Bilaga 1

Havs- och vattenmyndigheten (havochvatten@havochvatten.se)
Riksantikvarieämbetet (registrator@raa.se)
Skogsstyrelsen (linkoping@skogsstyrelsen.se)
Sveriges geologiska undersökning (sgu@sgu.se)
Norrköpings kommun (norrkoping.kommun@norrkoping.se)
E.ON Elnät Sverige AB, Östra Promenaden 5, 601 71 Norrköping
KFUM Norrköping Scout, Sara Ljungdahl (saramaria.ljungdahl@gmail.com) &
Naturskyddsföreningen Norrköping, Östra Promenaden 7A, 602 28 Norrköping
(stefan.arrelid@telia.com)
Norrköpings skidklubb, (nsk_alpint@outlook.com)
OK Kolmården, Evert Elgefjord, Vibergsgatan 44, 603 87 Norrköping
Gustavianska stiftelsen, Ebbe Ericsson, Gröna gatan 2, 616 33 Åby
Göran Johansson, Luntgatan 12C lgh 1302, 602 47 Norrköping
Lars Gunnar Franzén, Bygatan 3, 792 31 Mora
Eva Söderström (eva@trettio-2.se)

Reservatsförvaltningen, Mikael Burgman
Länets författningssamling
Tidningskungörelse

Beslutskarta

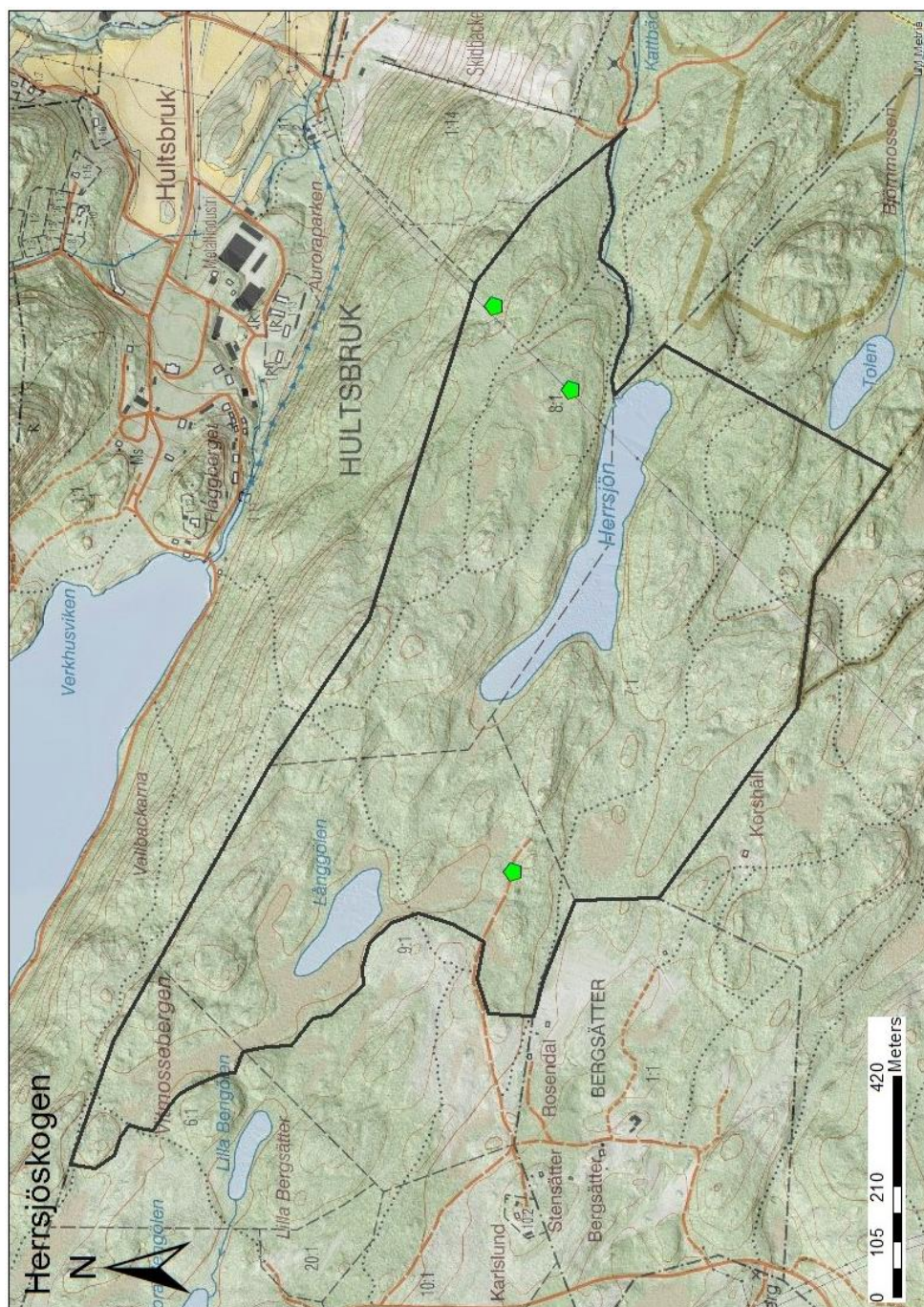
Bilaga 2

Karta tillhörande beslut om Herrsjöskogens naturreservat beslutat den 28 januari 2019. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. Observera att reservatets gräns vid Kattbäcken i öster följer Kattbäckens mitt. Objektsnummer 0581-254, dnr 511-7322-2011. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Karta över befintliga jaktorn

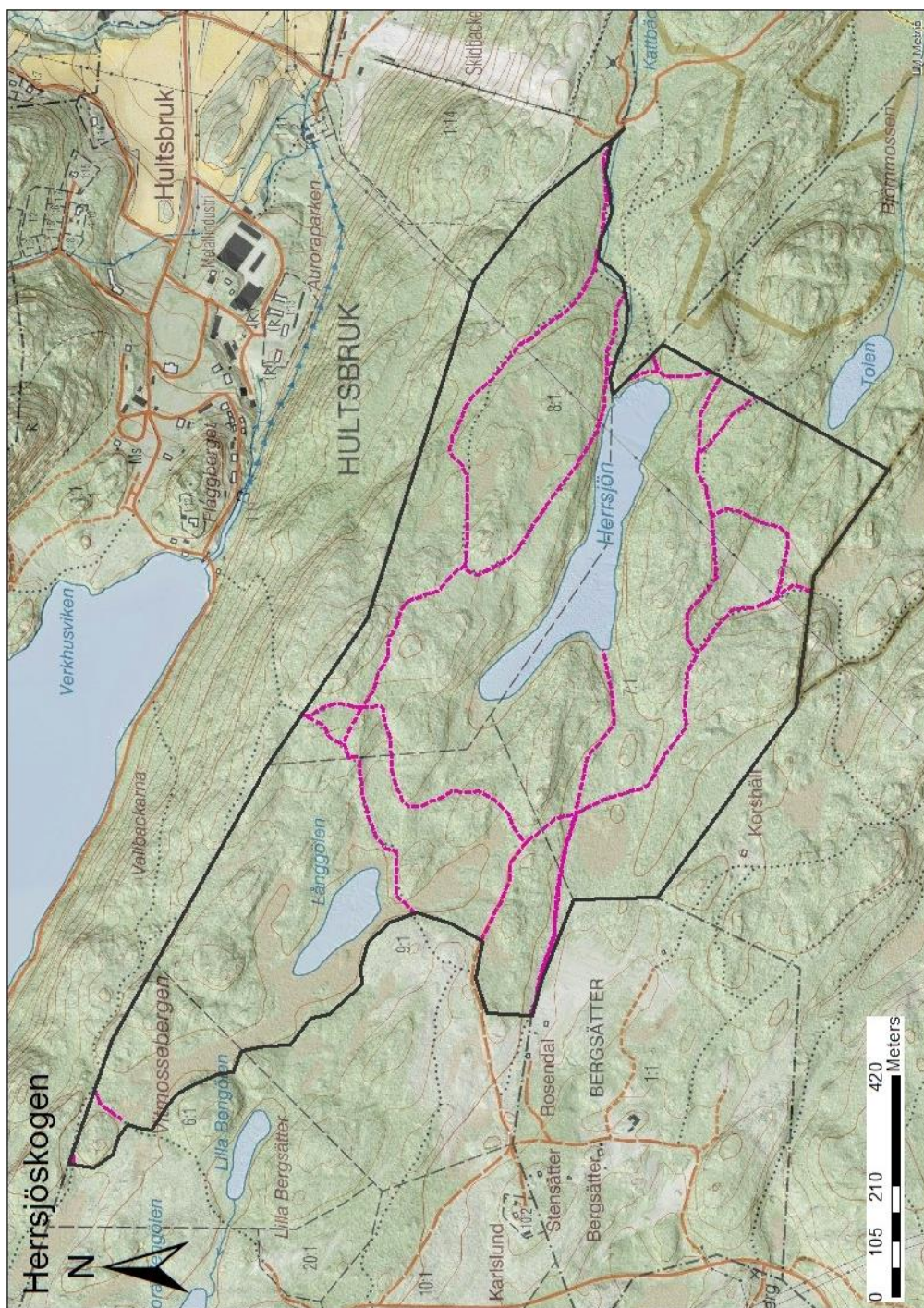
Bilaga 3

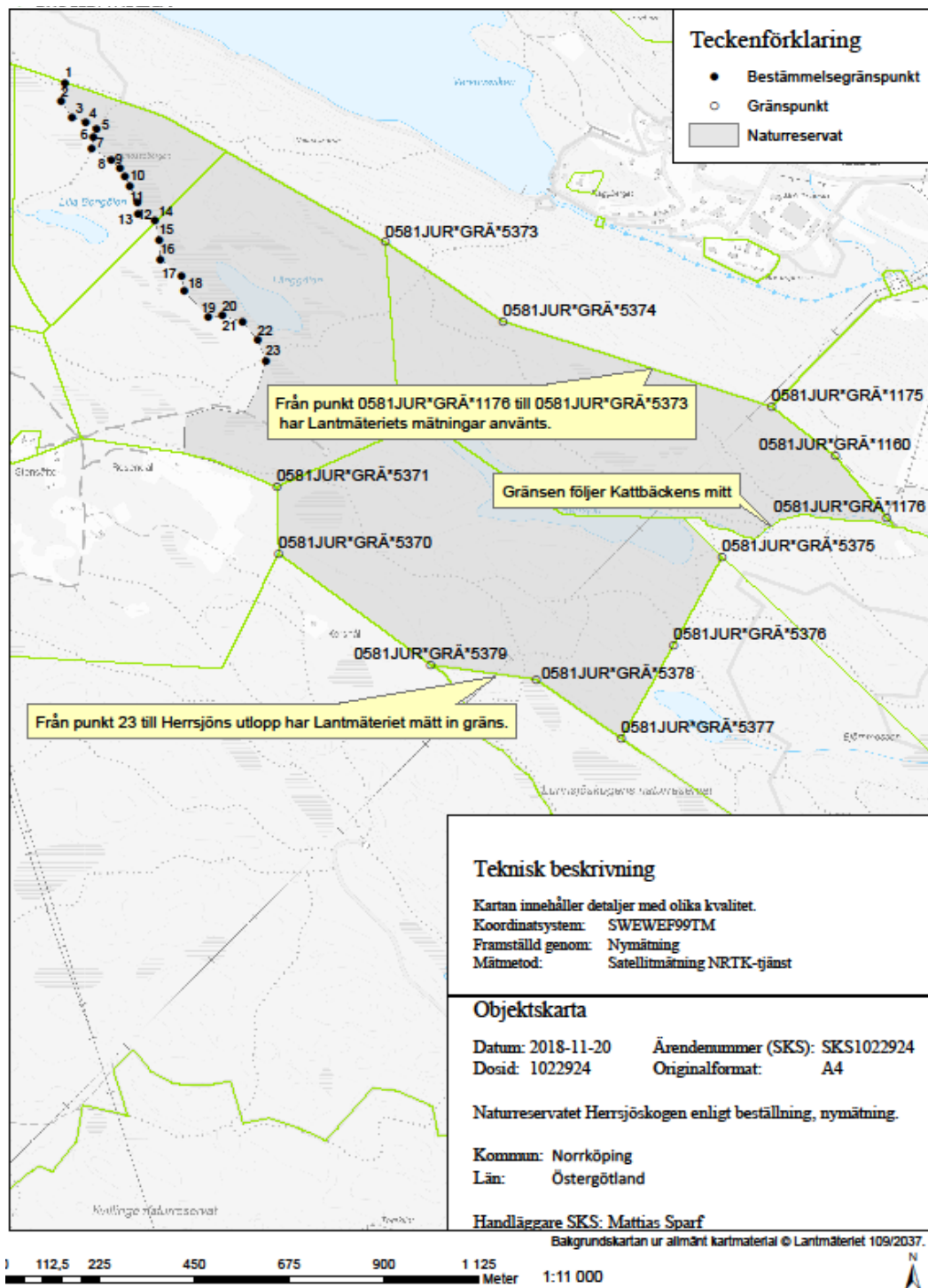
Karta tillhörande beslut om Herrsjöskogens naturreservat beslutat den 28 januari 2019. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. Befintliga jaktorn är markerade med gröna punkter. Objektsnummer 0581-254, dnr 511-7322-2011. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Karta över befintliga leder och stigar

Bilaga 4

Karta tillhörande beslut om Herrsjöskogens naturreservat beslutat den 28 januari 2019. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. Stigar och leder är markerade med rosa streckade linjer. Objektsnummer 0581-254, dnr 511-7322-2011. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Karta tillhörande beslut om Herrsjöskogens naturreservat beslutat den 28 januari 2019. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. Stigar och leder är markerade med rosa streckade linjer. Objektsnummer 0581-254, dnr 511-7322-2011. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Skötselplan för Herrsjöskogens naturreservat

SKÖTSELPLAN FÖR HERRSJÖSKOGENS NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen under 2017 och 2018. Planförfattare har varit Anton Sunnergren, Linda Vålberg och Eva Siljeholm.

Fotografier framsida: Herrsjön från östra stranden, blåbärsris, revlummer och sluttning med tall norr om Herrsjön. Fotograf: Eva Siljeholm

Innehållsförteckning

A. ALLMÄN BESKRIVNING.....	4
Administrativa data om naturreservatet	4
Syfte, föreskrifter och skäl för beslut.....	5
Beskrivning av reservatet.....	5
Översiktlig beskrivning.....	5
Historisk och nuvarande markanvändning.....	6
Områdets bevarandevärden.....	7
Källuppgifter.....	9
B. PLANDEL.....	10
Syfte med naturreservatet	10
Disposition och skötsel av mark	10
Skötselområden	10
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	19
Jakt.....	20
Utmärkning av reservatets gräns.....	20
Tillsyn	20
Dokumentation och uppföljning.....	20
Inventeringar.....	20
Uppföljning.....	21
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	21
Kartor	21

A. ALLMÄN BESKRIVNING

Administrativa data om naturreservatet

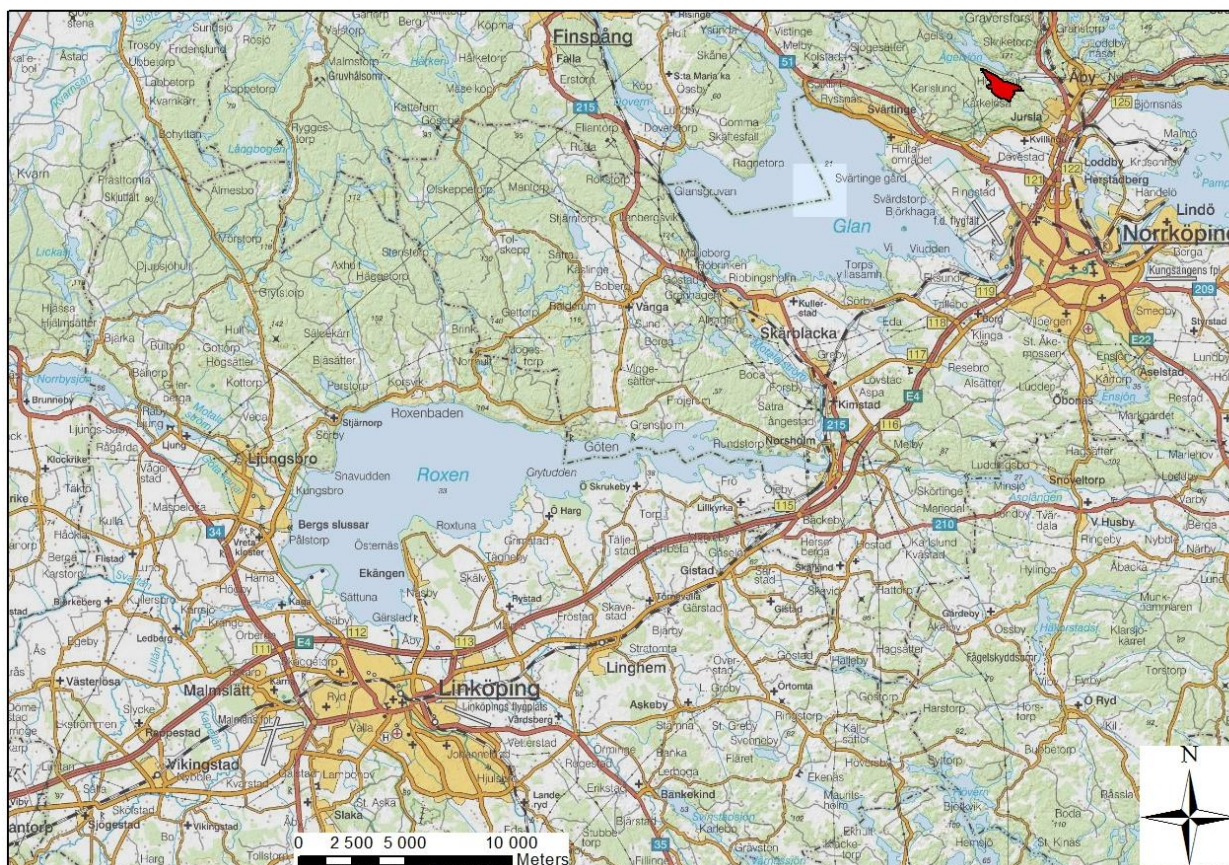
Reservatets namn:	Herrsjöskogens naturreservat	
NVR nr:	2001444	
Beslutsdatum:	2019-01-28	
Län:	Östergötland	
Kommun:	Norrköping	
Areal:	112,4 hektar	
	Land:	105,4 hektar
	Vatten:	7,0 hektar
	Produktiv skog:	104,5 hektar
Naturtyper:	Barrblandskog (9010, Taiga)	67,8 hektar
(Natura 2000-naturtyp	Sumpskog (9006, Taiga)	6,1 hektar
inkl. naturtypskod inom	Tallrisklädda myrar (91D0, Skogbevuxen myr)	4,2 hektar
parentes)	Kraftledningsgata	3,0 hektar
	Näringsfattig sjö	7,0 hektar
Prioriterade bevarandevärden:		
Naturtyper	Barrblandskog	
Arter/grupper	Kryptogamer knutna till naturskog	
Strukturer/funktioner	Gamla träd och död ved	
Kulturmiljöer	Kända lämningar saknas	
Friluftsliv	Friluftsstråk, motionsspår, badsjö	
Övrigt:	Markägaren har erhållit ersättning för ekonomiska värden knutna till träden i skogen.	
Fastighet/markägare:	Skärlötamarken 7:1 och 8:1 samt del av Skärlötamarken 6:1 och 9:1, en stiftelse är markägare	
Förvaltare:	Länsstyrelsen Östergötland	
Lägesbeskrivning:	Området ligger cirka två kilometer nordväst om Jursla och knappt en mil norr om Norrköping i Norrköpings kommun.	
Vägbeskrivning:	Ta riksväg 51 norrut från Norrköping, sväng höger mot Eriksberg i rondell till väg 1179, sväng därefter höger mot Åby och vänster vid skylt "Reservat". Vid Lunnsjöskogens naturreservat finns en parkeringsplats, därifrån nås Herrsjöskogens naturreservat via strövstigar. Alternativt nås området via motions- eller terrängcykelspår från friluftsområdet vid Lillsjön i Jursla.	

Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

Se reservatsbeslutet.

Beskrivning av reservatet

Översiktlig beskrivning

Karta 1. Herrsjöskogens naturreservat är beläget norr om Norrköping och strax sydväst om Hults bruk på krönet av förkastningsbranterna. Området ligger ungefär 100 m över havet. © Lantmäteriets geodatasamverkan.

Herrsjöskogens naturreservat binder samman ett större område med skyddad natur i området norr om Kvilleförförkastningen. Här dominerar skogar av barrträd, både inom naturreservat och i kringliggande brukade skogar.

Naturreservatets areal är 112,4 hektar varav 7 hektar är vatten. I reservatet finns torra hållmarksskogar med senvuxna tallar, friskare partier med både gran och tall samt fuktiga till blöta stråk med sumpskog och myrar. Myrmarkerna och sumpskogarna är varierande med lövdominerade smala stråk och bredare blandsumpskogar och tallklädda myrar. De äldsta träden i området är uppemot 200 år. Delvis är de gamla träden beståndsbildande och delvis har de mer karaktären av överståndare från en gammal fröträdställning där yngre gran växer upp mellan de gamla tallarna. Enstaka gamla granar finns också i området. Mindre delar av reservatet utgörs av ungskogar och mark med nyplanterad skog efter skogsavverkning.

Söder och väster om Herrsjön växer barrskog dominerad av tall med trädåldrar på 150 till 200 år. De flesta riktigt gamla träden är tallar men det finns även ett inslag av imponerande omfångsrika och gamla granar. I området förekommer död ved av både tall och gran som utgör viktiga

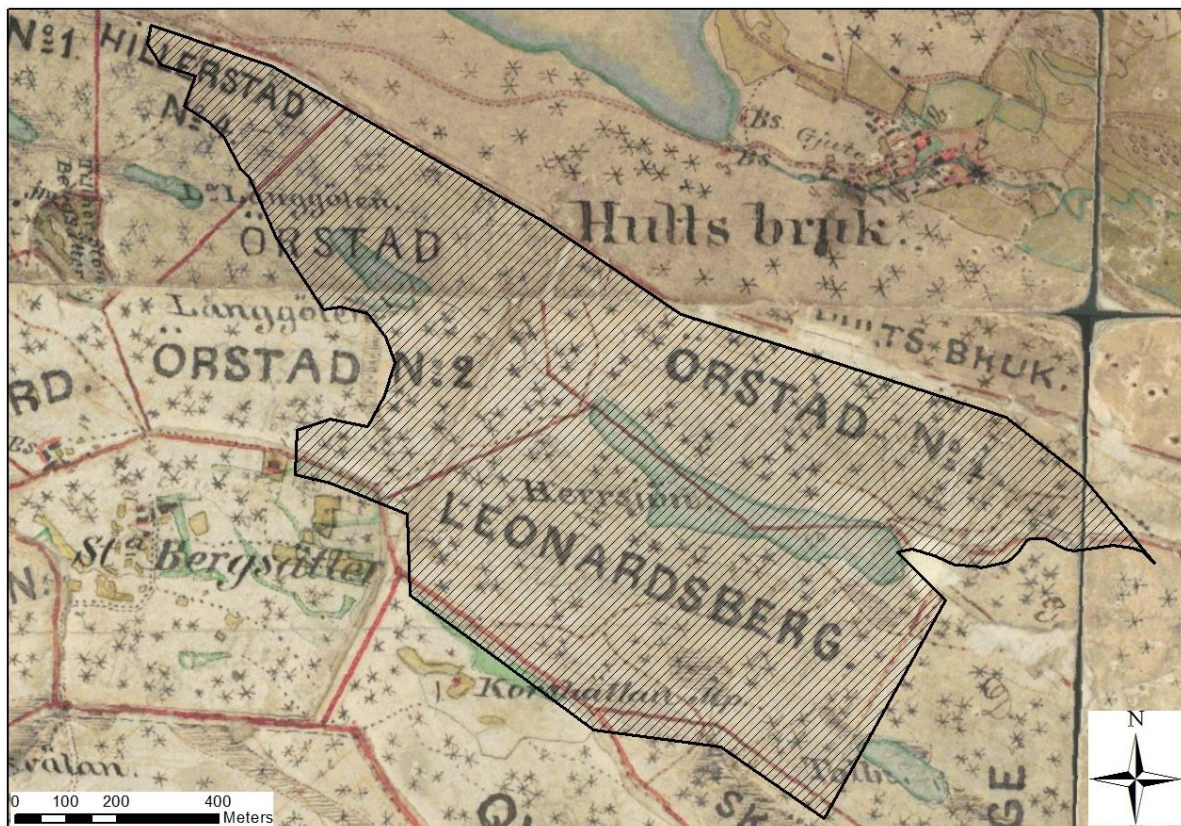
livsmiljöer för krävande insekter, mossor och svampar. Bottenskiktet domineras av hus- och väggmossa tillsammans med riklig mängd kammossa i de friskare delarna.

Herrsjön är en högt belägen, klar och näringsfattig skogssjö omgiven av talldominerade skogar. Tillrinningsområdet är mycket litet och domineras av hållmarker. Berggrunden utgörs av urberg, framförallt gnejs men i norr även gnejsig granodiorit. Tillrinningsområdets beskaffenhet innebär att de naturliga förutsättningarna att neutralisera det sura nedfallet är dåliga. Sjöns stränder domineras av pors, ljung, starr och en del gungfly med vitmossor. På några ställen finns klippor och block, exempelvis utefter östra delen av sjön. Klipporna nyttjas sommartid till bad. Avrinningen från Herrsjön går via den lilla och ofta uttorkade Kattbäcken till Hultån och sedan vidare till Pjältån.

Inom reservatet finns även en liten myrsjö, Långgölen, som även den är en högt belägen näringsfattig sjö. Strandzonen utgörs av sumpskogar och skvattrammyrar glest bevuxna med tall. Tillrinningsområdet är litet och det förekommer en vattendelare mellan Herrsjön och Långgölen. Avrinningen från Långgölen går ömsom som markvatten och ömsom i en smal bäck ned till Ägelsjön och därifrån till Hultån och senare vidare till Pjältån.

Berggrunden utgörs av urberg, som på flera håll kommer fram i dagen. Små inslag av postglacial sand förekommer, framförallt i södra delarna av området. I öster finns ett stråk av svallgrus. Inslag av kärr- och mossetorv återfinns bland de fuktigare skogstyperna.

Historisk och nuvarande markanvändning

Karta 2. Häradskartan från cirka år 1860. © Lantmäteriets geodatasamverkan.

Häradskartan från 1860-talet visar att området då var barrträdsbevuxet med inslag av myrmark, även dessa var delvis barrträdsbevuxna. Flera av de körvägar som förekommer på Häradskartan används idag som motionsspår och skidleader. Området har troligen använts som utmarksbete i viss mån då man fortfarande i mer ljusexponerade lägen kan finna örter såsom svinrot och ängsvädd vilka ofta förekommer i öppna betesmarker.

På Ekonomiska kartan från 1940-talet kan man se ett område i nordost som kalhuggits. Området har i modern tid brukats med god virkestillväxt som mål. Flera ungskogar finns framför allt i reservatets nordöstra hörn. Spåren från modernt skogsbruk är i övrigt sparsamma. De förekommer i form av äldre stubbar och genom den ringa mängd död ved i som finns i området. Herrsjön används till fiske och bad.

Områdets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Inom Herrsjöskogen förekommer ett flertal arter som indikerar skog med högt naturvärde. Av svampar märks talticka, granticka, grovticka samt marktaggsvampar som till exempel droptaggsvamp.

Mossarter som är värda att notera är den rödlistade vedtrappmossan samt stor revmossa, vågig sidenmossa, fällmossa, klippfrullania och platt fjärdermossa. Den kanske vanligaste signalarten på lågor är långflikmossa. På fuktiga granlångor växer också flagellkvastmossa och kornknutmossa liksom sparsamt med rörvepemossa. Grön sköldmossa förekommer också på några platser i området.

Den oansenliga lilla orkidén knärot förekommande över i stort sett hela området men blir vanligare där marken är frisk. Korallrot, som också är en orkidé, finns i några exemplar i en sumpskog nordväst om Herrsjön.

En hel del lavar som indikerar skyddsvärd skog växer i området. Koralllav förekommer på några lodytor tillsammans med den vanliga sprödlaven. Skriftlav växer på klibbal i stora delar av sumpstråken. Grynig blåslav är vanlig på tall inom hela området. I en sumpskog i östra delen av området kan man på granar hitta den fuktighetskrävande kattfotslaven.

Det förekommer även spår av skalbaggar, bronsbjörn och granbarkgnagare på många av granarna. I området finns också rikligt med fåglar. Spillkråkan häckar i håliga tallar och mindre hackspett finns åtminstone i den östra delen av området. Stjärtmes ses ofta och en sparvuggla hörs ibland i områdets sydöstra del. Fiskfaunan i Herrsjön består av gädda, mört och småvuxna abborrar. I sjön finns även en skyddsvärd bottenfauna.

Tabell 1. Naturvårdsintressanta arter i området. För teckenförklaring i kolumnen Status, se tabell 2.

Svenskt namn	Status	Förekomst
<u>Insekter</u>		
Bronshjon	S	Gran
Granbarkgnagare	S	Gran
Grönhjon	NT	Gran
<u>Lavar</u>		
Grynig blåslav	S	Tall
Kattfotslav	S	Gran
Koralllav	S	Klippor och block
Skriftlav	S	Klibbal och hassel

Herrsjöskogens naturreservatet

Svenskt namn	Status	Förekomst
<u>Mossor</u>		
Blåmossa	S	Mark
Flagellkvastmossa	S	Död ved
Fällmossa	S	Klippor och block
Grön sköldmossa	S, fridlyst	Död ved, oftast gran
Klippfrullania	S	Klippor och block
Kornknutmossa	NT	Död ved av gran
Liten hornflikmossa	VU	Död ved, oftast gran
Långflikmossa	S	Död ved
Platt fjädermossa	S	Klippor o block
Rörsvepemossa	S	Död ved
Skuggmossa	S	Mark
Stor revmossa	S	Mark
Vedtrappmossa	NT	Död ved, oftast gran
Vågig sidenmossa	S	Mark
<u>Svampar</u>		
Barkticka	S	Död ved av asp
Blodticka	S	Död ved av tall
Blomkålssvamp	S	Rötter av tall
Dropptaggsvamp	S	Mykorriza med tall
Granticka	NT	Gran
Grovicka	S	Tall
Gräddporing	VU	Död ved av tall
Gul taggsvamp	NT	Mykorriza med gran
Laxticka	VU	Död ved av tall
Skarp dropptaggsvamp	S	Mykorriza med tall och gran
Svart taggsvamp	NT	Mykorriza med gran
Tallticka	NT	Tall
Ullticka	NT	Död ved av gran
<u>Kärlväxter</u>		
Grönpyrola	S	Mark
Knärot	NT, fridlyst	Mark
Korallrot	S, fridlyst	Sumpskog
Lopplummer	Fridlyst	Fuktig mark
Ryl	EN	Gles tallskog på genomsläpplig jord
<u>Fåglar</u>		
Mindre hackspett	NT	
Sparvuggla	S	
Spillkråka	NT	
Tjäder	S	

Tabell 2. Förklaringar till förkortningar i tabell 1.

ArtDatabanken, rödlistade arter sedan 2015:		Skogsstyrelsen metodik för nyckelbiotopsinventering
CR	Akut hotad	S Signalart
EN	Starkt hotad	Fridlysta arter enligt Artskyddsförordningen
VU	Sårbar	Fridlyst
NT	Nära hotad	

Geologiska bevarandevärden

Berggrunden utgörs av urberg, framförallt gnejs men i norr även gnejsig granodiorit. Berget går i dagen på många platser. I östra delen är urberget överlagrat av svallgrus och på andra platser av sandig morän. Myrmarkerna underlagras för det mesta av kärrtorv men enstaka områden underlagras av mossetorv. Det förekommer inga särskilda geologiska bevarandevärden i området.

Kulturhistoriska lämningar

Inga registrerade kultur- eller fornlämningar förekommer inom området. Om lämningar påträffas så skyddas fornlämningar av kulturmiljölagen (KML).

Intressen för friluftslivet

Skogarna är välutnyttjade av friluftslivet och ingår i riksintresse för friluftslivet ”Kolmårdens strövområde”. I området finns ett nät av strövstigar och motionsspår bland annat terrängcykelspår. De flesta utgår från Lillsjöområdet intill Jursla samhälle. Herrsjön stränder erbjuder bad från klippor. Området är även intressant för svamp- och bärplockare.

Källuppgifter

Artportalen, Artdatabanken, SLU.

Berggrundskarta Katrineholm SV, serienummer Af 116, SGU.

Jordartskarta Katrineholm SV, Serienummer Ae 129, SGU

Naturvårdsprogram Norrköpings kommun. Område nr 1099, klass 2

Studier av skogsområde inför planerad avverkning, 2006, Hamrakonsult.

Ekologisk landskapsplanering över Kolmården, Norrköpings kommun

Herrsjön sedd från den östra stranden.

Fotograf: Eva Siljeholm

B. PLANDEL

Syfte med naturreservatet

Syftet med Herrsjöskogens naturreservat är att bevara och vårda den biologiska mångfalden och variationen av värdefulla naturmiljöer som finns i området. Främst gammal barrnatturskog med gott om gamla träd och död ved, inslag av små sumpskogar och mossar samt den näringsfattiga Herrsjön och myrsjön Långgölen. Syftet med reservatet är även att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att området undantas från skogsbruk. Åtgärder för att efterlikna naturliga störningar kan bli aktuella i talldominerade områden för att bevara talldominansen och naturvärden knutna till denna naturtyp. Naturvårdsbränning och åtgärder för att efterhärma brand kan bli aktuellt i området liksom åtgärder för att skapa död tallved i mindre omfattning. Kalkning av Herrsjön och Långgölen kan bli aktuell för att motverka försurning. För att tillgodose friluftslivets behov ska leder underhållas och nya leder eller andra anordningar kan skapas.

Disposition och skötsel av mark

Naturreservatet ska i huvudsak lämnas för fri utveckling men i delar är försiktiga åtgärder med syftet att gynna det äldre tallbeståndet nödvändiga. Det kan röra sig om att ta bort ung gran som tränger äldre tallar samt naturvårdsbränning. Naturreservatet har idag en sparsam förekomst av död ved, skötseln av naturreservatet ska sträva efter att öka förekomsten. Fornlämningar eller kulturhistoriska lämningar som påträffas i reservatet ska skötas på ett sådant sätt att lämningen bevaras.

Påträffas jätteträd eller hamlade träd, bör livsuppehållande åtgärder för dessa särskilt värdefulla trädindivider genomföras.

Om stora stormfällningar sker, eller andra skador på gran uppkommer, och angrepp av skadeinsekter till följd av detta riskerar att missgynna angränsande granskog eller reservatets naturvärden kopplade till granskog, kan åtgärder för att minska angreppen utföras.

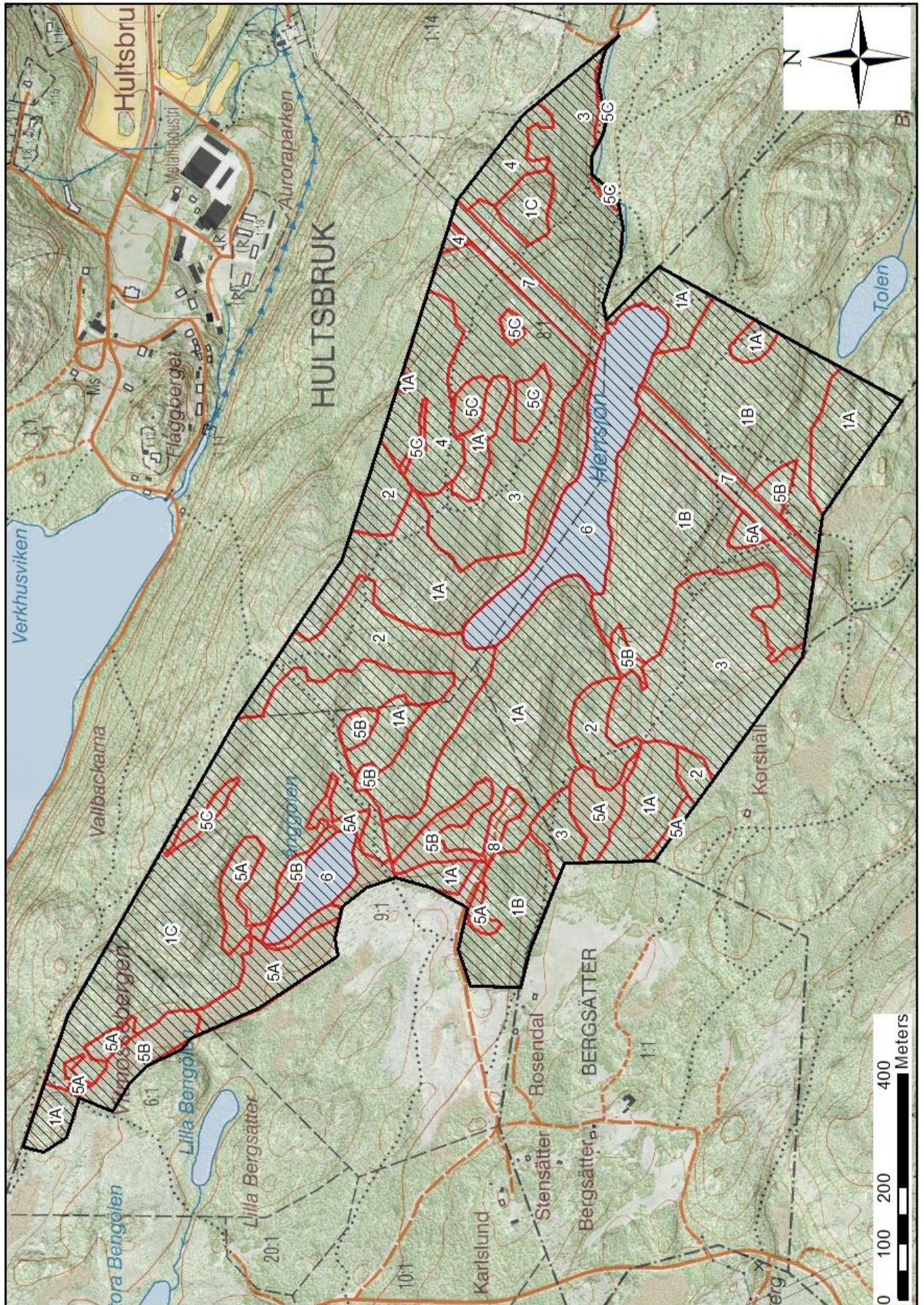
I delar av reservatet förekommer fröspridd bok. Bok är inte en naturlig art i denna del av länet så därför bör avdödning av bok ske om det föreligger risk för att boken konkurrerar ut andra arter och biotoper. Även avdödning av lärk bör ske.

Se vidare undre respektive skötselområde.

Skötselområden

Reservatet är indelat i 9 skötselområden;

- 1) Barrskog med varierande inslag av gran
- 2) Barrblandskog
- 3) Ung barrskog
- 4) Nyplanterad skog
- 5) Sumpskogar och tallrisklädda myrar
- 6) Herrsjön och Långgölen
- 7) Kraftledningsgata
- 8) Skogsbilväg
- 9) Anordningar för friluftslivet

Karta 3. Skötselområden. © Bakgrundskarta Lantmäteriet.

Skötselområde 1. Barrskog med varierande inslag av gran

Areal: 46,5 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 – 31,1 hektar

Målnaturtyp: Taiga – 46,5 hektar

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en flerskiktad barrskog där inslaget av äldre tall bitvis är stort. De äldsta tallarna är 150 till 200 år. De magrare delarna av området är talldominerade medan granen tar överhanden i sluttningar och dalgångar med större jorddjup. Över hela området finns ett bitvis stort inslag av gamla, ibland senvuxna granar. Lövträd av rönn, ek, asp och björk förekommer sparsamt. Bitvis finns gott om död ved, både som lågor och torrträd. Trädsiktet är överlag tätt förutom på de magra hållmarkerna och i de fuktigaste myrmarkerna. I dessa områden och i kantzoner som till exempel norr om Herrsjön finns mer ljusöppna lägen vilket är positivt för ljusälskande arter knutna till exempelvis tall.

Delar av delområde 1A och 1C kan vara lämpliga som bränningsobjekt medan 1B innehåller ett större antal gamla och senvuxna granar som gör området olämpligt för naturvårdsbränning.

Genom skötselområdet löper flera stigar och spår som används till både vandring, löpning, skidåkning och terrängcykling.

Exempel på arter inom skötselområdet är gul taggsvamp, svart taggsvamp, gräddporing, tallticka, grovticka, ullticka, blomkålssvamp, blåmossa, knärot och ryl.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Hela skötselområdet på 46,5 hektar ska på sikt bestå av barnnaturskog av naturtypen Taiga, med för regionen naturligt förekommande trädslag och med en variation av tätare skog och luckiga, mer ljusöppna partier. Området består av talldominerade delområden med visst inslag av gran samt mer grandominerad barrblandskog i andra delar. Enstaka lövträd förekommer inom hela området. Här finns måttligt till rikligt med gamla tallar som har god ljusexponering och låg konkurrens med yngre träd, framförallt på hållmarkerna och i det långsträckt stråket norr om Herrsjön. Föryngring av tall förekommer inom stora delar av området. Här finns även måttligt till rikligt med senvuxen och gammal gran. Mängden död ved är riklig, både i ljusa och skuggiga miljöer. Rödlistade och typiska arter för naturskogen fortlever i livskraftiga populationer.

Åtgärder

Restaureringar:

- Avdödning av ung, yngre än 50 år, och inte senvuxen gran i mindre delar av område 1A och 1C, sammanlagt kan uppemot 80 granar dödas.
- Friställning av ett urval av gamla grova tallar från yngre träd, framförallt gran, i mindre delar av område 1A och 1C. Friställning av tallar sker framför allt där ljusinstrålningen naturligt är god. Som riktvärde kan cirka 100 tallar friställas inom skötselområdet.
- Skapande av död ved genom bland annat friställningen ovan men även genom avdödande av tall i solexponerade lägen. Både friställning av gamla tallar och skapande av död ved kan med fördel ske där det redan finns en viss luckig struktur, på så sätt kan man få större gläntor med gott om solljus på både levande och döda tallar. För många naturvärden knutna till solexponerad tall är det bättre att skapa enstaka tydliga gläntor än många små. Friställning och skapande av död ved bör göras i omgångar med några års mellanrum för att få en spridning av ny avdödad ved över tid. I skötselområdet kan sammanlagt cirka 80 tallar avdödas. Det är viktigt att inte de äldsta träden väljs.

Herrsjöskogens naturreservatet

- Naturvårdsbränning om möjligt inom områdena 1A och 1C. Utredning kring naturvärden kopplade till tall, gran, död ved, marksvampar och kärlväxter, framförallt ryl, krävs inför naturvårdsbränning för att undvika att naturvärden skadas.
- All död ved lämnas efter alla åtgärder. För att undvika risk för skadeorganismer kan framförallt avdödning av gran behöva göras i omgångar under ett antal år. Hänsyn på lämpligt sätt ska tas till förekomsten av ryl vid alla åtgärder.

Terrängcykelled väster om Herrsjön

Fotograf: Eva Siljeholm

Skötselområde 2. Barrblandskog

Areal: 8,2 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 - 8,2 hektar

Målnaturtyp: Taiga- 8,2 hektar

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en flerskiktad barrblandskog där de äldsta tallarna är 150 till 200 år. Gran i varierande ålder förekommer rikligt. Ett inslag av enstaka lövträd av rönn, ek, björk och klibbal finns i området. Tallarna är de äldsta träden även om många granar också är riktigt gamla. Tillgången på död ved i olika nedbrytningsstadier är sparsam till god. Tallticka, blodticka, granbarkgnagare och bronsbjörn är funna i skötselområdet.

Jordmånen är överlag djup i området och befinner sig huvudsakligen på urberg men ett litet område med postglacial sand förekommer också. Överlag är marken dominerad av olika arter av mossa. Genom skötselområdet löper flera stigar och spår som används för vandring, löpning och terrängcykling och på vintern även skidåkning.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Området bevarar barnaturskog av naturtypen Taiga som präglas av fri utveckling. Gran dominerar trädskiktet men genom naturlig succession och naturlig dynamik kommer dominansen av gran att variera över tid. Mängden död ved är riklig, framförallt i skuggiga miljöer. Rödlistade och typiska arter som är knutna till eller beroende av äldre barrskog förekommer i livskraftiga populationer.

Åtgärder

- Inget behov av åtgärder.

Skötselområde 3. Ung barrskog

Areal: 20,6 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Ingen naturtyp i dagsläget

Målnaturtyp: Taiga - 20,6 hektar

Beskrivning

Området utgörs av ungskog av gran och tall men förekomsten av lövträd som björk och ek är rikare här än i övriga skötselområden. I mindre delar av området står enstaka gamla tallar. Området är ett viktigt förnygringsområde av främst tall men det är även möjligt att i mindre delar av området få upp en generation med lövträd. För att gynna tallen på lång sikt och för att skapa mer dynamik i området kan naturvårdsbränning om 30 till 50 år vara lämpligt. Genom skötselområdet löper spår som används till både vandring, löpning, terrängcykling och skidåkning.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Hela området utvecklas mot Taiga. Skogen domineras av tall men kan innehålla ett mer eller mindre stort inslag av gran. Inslaget av björk kan vara påtagligt och det finns även ett mindre inslag av ek och annat löv i skötselområdet som helhet. Död ved förekommer rikligt. Rödlistade och typiska arter som är knutna till eller beroende av naturtypen finns i livskraftiga populationer.

Åtgärder

Restaureringar:

- Avdöda cirka 50 procent av den unga granen för att gynna tall och löv men i äldre delar av ungskogen kan gran dominera mindre ytor.
- Utför åtgärder för att efterhärma brand och bevara strukturer som en skogsbrand normalt skulle ge genom att frihugga enstaka tallar eller grupper av tall och skapa död tallved.
- All död ved lämnas efter åtgärderna. För att undvika risk för skadeinsekter kan framförallt avdödning av gran behöva göras i omgångar under ett antal år.

Löpande skötsel:

- Eventuellt röjning av uppväxande gran för att gynna lövträd i bestånd där de dominerar.

Barrdominerad ungskog i reservatets södra del

Fotograf: Eva Siljeholm

Skötselområde 4. Nyplanterad skog

Areal: 4,3 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Ingen naturtyp i dagsläget

Målnaturtyp: Taiga - 4,3 hektar

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av ett tidigare hygge som nyligen planterats med gran och tall. I vissa delar förekommer gamla tallar som lämnats vid tidigare avverkningar och enstaka lärk. Genom skötselområdet löper spår som används till vandring, löpning och skidåkning.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Hela området utvecklas mot Taiga som domineras av tall och trivallöv. Inslaget av trivallöv kan vara påtagligt liksom av gran och det finns även ett mindre inslag av ek. Många av de gamla träden har god ljusinstrålning, speciellt kring naturliga öppningar som hållmarker och kring

öppnare myrmarker. Lärk förekommer inte inom skötselområdet. Rödlistade och typiska arter som är knutna till eller beroende av naturtypen finns i livskraftiga populationer.

Åtgärder

Restaureringar:

- Ungefär 50% av granplantor och alla lärkträd dödas och lämnas som död ved.

Löpande skötsel:

- Eventuellt röjning av ung gran.
- Frihuggning av äldre tallar från inväxande yngre träd som saknar naturvärde.

Skötselområde 5. Sumpskogar och tallrisklädda myrar

Areal: 12,2 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Sumpskog, naturtypskod 9006 - 6,0 hektar;
Skogbevuxen myr, naturtypskod 91D0 - 4,2 hektar

Målnaturtyp: Sumpskog - 6,0 hektar
Skogbevuxen myr - 4,2 hektar
Taiga - 2,0 hektar

Beskrivning

I skötselområdet förekommer signalarter som vedtrappmossa, kattfotslav och skriftlav som är knutna till fuktiga och blöta skogsmiljöer.

Sumpskogar, 5A

Dessa områden utgörs främst av blandskogar på fuktig mark som domineras av klibbal, vårt- och glasbjörk med inslag av tall och gran. På en del av träden finns sockelbildning. I sumpskogarna finns bitvis rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier.

Tallrisklädda myrar, 5B

Dessa områden domineras av tall men ett bitvis stort inslag av andra träd som gran och björk förekommer också. Vitmossa är utbredd och några delområden har ett rikt inslag av skvattram. Död ved i olika nedbrytningsstadier förekommer allmänt.

Ungskog på fuktig mark, 5C

Dessa områden utgörs av lite yngre barrblandskog på fuktig mark. Flera av dem är på olika sätt påverkade av skogsbruk.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Tio hektar av skötselområdet består av gammal barrskog och sumpskog där graninslaget är dominerande men inte kraftigt dominerande och cirka två hektar av skötselområdet består av myrar där tall dominerar och inslaget av gran är måttligt. Sumpskogarna och de tallrisklädda myrarna präglas av fri utveckling. Hydrologin är opåverkad. Död ved förekommer rikligt. Rödlistade och typiska arter som är knutna till eller beroende av naturtypen, finns i livskraftiga populationer.

Åtgärder

- Inget behov av åtgärder.

Skötselområde 6. Herrsjön och Långgölen

Areal: 7,0 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Ingen naturtyp

Målnaturtyp: Ingen målnaturtyp

Beskrivning

Herrsjön är en högt belägen, klar och näringsfattig skogssjö. Tillrinningsområdet är mycket litet och domineras helt av hållmarker. Några mycket små områden med svallsediment och torv förekommer väster om sjön. Tillrinningsområdets beskaffenhet innebär att de naturliga förutsättningarna att neutralisera det sura nedfallet är dåliga.

Avrinningen går via den lilla och ofta uttorkade Kattbäcken till Hultån och sedan vidare till Pjältån. Flera mjukt rundade badklippor finns, främst i sjöns östra delar, vilka sommartid flitigt nyttjas av badande. Grundbotten utgörs till stor del av sten och grus. Fiskfaunan består av gädda, mört och små abborrar. Man finner här även en särpräglad skyddsvärd bottenfauna. Sjön har vid flera tillfällen kalkats för att motverka försurning.

Långgölen är också en högt belägen och näringsfattig sjö med ett litet avrinningsområde. Mellan Herrsjöskogen och Långgölen förekommer en vattendelare vilket innebär att Långgölens vatten först rinner omväxlande som markvatten och bitvis i fåra ned mot Ågelsjön som sedan rinner ut i Hultån och sedan vidare till Pjältån. Långgölen omges av fuktig skogsmark och är därför svårtillgänglig med undantag för på vintern.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Herrsjön och Långgölen ska bevara en god vattenkvalitet och en naturlig fauna och flora. Det sker ingen förorening av sjön eller anslutande vattendrag. Eventuell reglering av Herrsjön påverkar inte biologiska värden negativt. Sjöarna bevaras fria från främmande arter. Den särpräglade skyddsvärda bottenfaunan i Herrsjön ska fortleva på lång sikt.

Åtgärder

Löpande skötsel:

- Kalkning av sjöarna ska ske vid behov.
- Uppföljning av sjöarnas status vad gäller försurning.

Skötselområde 7. Kraftledningsgata

Areal: 3,0 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Ingen naturtyp

Målnaturtyp: Ingen målnaturtyp

Beskrivning

Kraftledningsgatan sträcker sig rakt genom reservatet. Vegetationen i området utgörs främst av ljung och lågväxande buskar. Ljusinstrålningen är god och det är därför positivt att genomföra åtgärder för att gynna arter av bland annat fjärilar och bin. Tillsyn och underhåll av kraftledning och kraftledningsgata sker regelbundet av ledningsägaren. För att säkra driften avverkas alternativ topphuggs träd i angränsande skötselområden om de vid fall når närmre än en meter från faslinan. Detta ansvarar ledningsägaren för.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Kraftledningsgatan ska vara attraktiv för solälskande insekter såsom fjärilar och bin. Området ska bestå av öppna partier blandat med lågväxande buskar. Mindre inslag av blottad sand kan förekomma.

Åtgärder

Restaureringar:

- Markstörning ska ske för att ta fram 5 till 15 ytor med blottad sand som är cirka 5 till 10 m² stora vardera. Blottad sand är viktiga bomiljöer för bland annat flera arter bin.

Löpande skötsel:

- Kraftledningsgata och kraftledning tillses och underhålls enligt rätt hos ledningsägaren
- Högväxande buskar och sly ska hållas efter. Röjningsmaterial bör inte läggas där det finns en grässvål eller blottade sandytor.
- Fortsatt markstörning med några års mellanrum, eller vid behov, för att bevara eller skapa nya öppna sandblottor.

Skötselområde 8. Skogsbilväg

Areal: 0,6 hektar

Beskrivning

Området utgörs av en förstärkt skogsbilväg med tillhörande bryn. I samband med anläggandet av vägen högs brynet. Om det är möjligt kan brynet återbeskogas och senare komma att ingå i intilliggande skötselområden.

Åtgärder

Löpande skötsel:

- Löpande skötsel för underhåll av skogsbilvägen kan genomföras.

Skötselområde 9. Anordningar för friluftslivet

Beskrivning

Herrsjöskogen ligger i närheten av Jursla bostadsområde i Norrköping. I närheten finns en skidbacke och flera andra naturreservat. Genom Herrsjöskogen löper många stigar och spår som används för skidåkning, terrängcykelåkning, löpning och promenader. Även orientering är vanligt förekommande i området. Herrsjön är ett populärt besöksmål som inbjuder till bad från klippor.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Informationen i området är lättillgänglig och bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Informationen bidrar till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets friluftsanläggningar är i gott skick och underlättar för besökare att ta sig till området och att uppleva området. Det finns möjlighet att på ett säkert sätt elda vid Herrsjön.

Åtgärder

Anläggande av engångskaraktär:

- Skylt med information om området placeras på några lämpliga ställen. Det är extra viktigt att informera om förbudet att ta ved, stammar, grenar med mera som kommer från reservatets skog.

Herrsjöskogens naturreservatet

- Grillplats kan eventuellt upprättas vid Herrsjöns östra samt sydvästra stränder där det redan vid bildandet av reservatet grillas. Om grillplatser anläggs bör ved finnas tillgänglig.
- Ett vindskydd kan byggas i närheten av sjön. Tillgängligheten till badklippor får dock inte påverkas negativt.

Löpande skötsel:

- Underhåll av skyltar, spår, leder och eventuella grillplatser och vindskydd. Spår och leder underhålls främst av den lokala idrottsföreningen som anlagt och underhållit dessa tidigare. Kartan på sidan 21 redovisar de stigar och markerade leder som får underhållas och skötas enligt naturreservatsbeslutet.

Blåbärsblommor och gammal tall

Fotograf: Eva Siljeholm

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Tabell 3. Underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i Herrsjöskogens naturreservat som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att förvaltaren måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Prioritet är indelat i 1 till 3, utifrån hur viktigt det är att genomföra för att nå bevarandemålen.

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Avdödande av ung gran	Vid behov	1, 3, 4	2
Friställning av gammal och grov tall	2019-2029	1	1
Skapande av död ved	2019-2029	1	2
Avdödande av bok	Vid behov	Alla skötselområden	3
Avdödande av lärk	Vid behov	4	2
Naturvårdsbränning	2019-2029	1	2
Åtgärder för att efterhärma bränning	2019-2029	3, 4	2
Löpande friställning av tidigare friställda tallar och grupper av tall	Vid behov	3, 4	3
Löpande gynna lövträd	Vid behov	3, 4	2
Vid behov kalkning av sjöarna	Vid behov	6	1
Uppföljning gällande försurning av sjöarna	2019-2029	6	1
Markstörning för att skapa blottad sand	2019-2029	7	2
Uppsättande av informationsskylt	2019-2023	1, 2	1
Uppförande av grillplats	2019-2023	1	2
Uppförande av vindskydd	2019-2023	1	3

Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Fyrhjuling eller annat mindre motordrivna fordon får användas med försiktighet för uttransport av fällt vilt. Markskador på grund av körning ska undvikas.

Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet ska ordnas av Länsstyrelsen.

Dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skyddade områden är nödvändigt för att effektivisera och förbättra naturvårdsarbetet i skyddade områden. Uppföljning i skyddade områden ska alltid vara kopplad till syftet med det skyddade området. Uppföljningen ska ligga till grund för revidering av skötselplanen.

Inventeringar

Inga inventeringar är planerade inom ramen för skötselplanen.

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Uppföljningen ska ske enligt en för reservatet beslutad uppföljningsplan som anger målindikatorer, tröskelvärden och metodik kopplade till bevarandemålen för olika naturtyper i denna skötselplan. Precisering ska ske i databasen Skötsel-DOS. Uppföljningsplanen ska hållas uppdaterad av Länsstyrelsen. Uppföljningsplanen ska ha sin utgångspunkt i den regionala uppföljningsplanen för Östergötland.

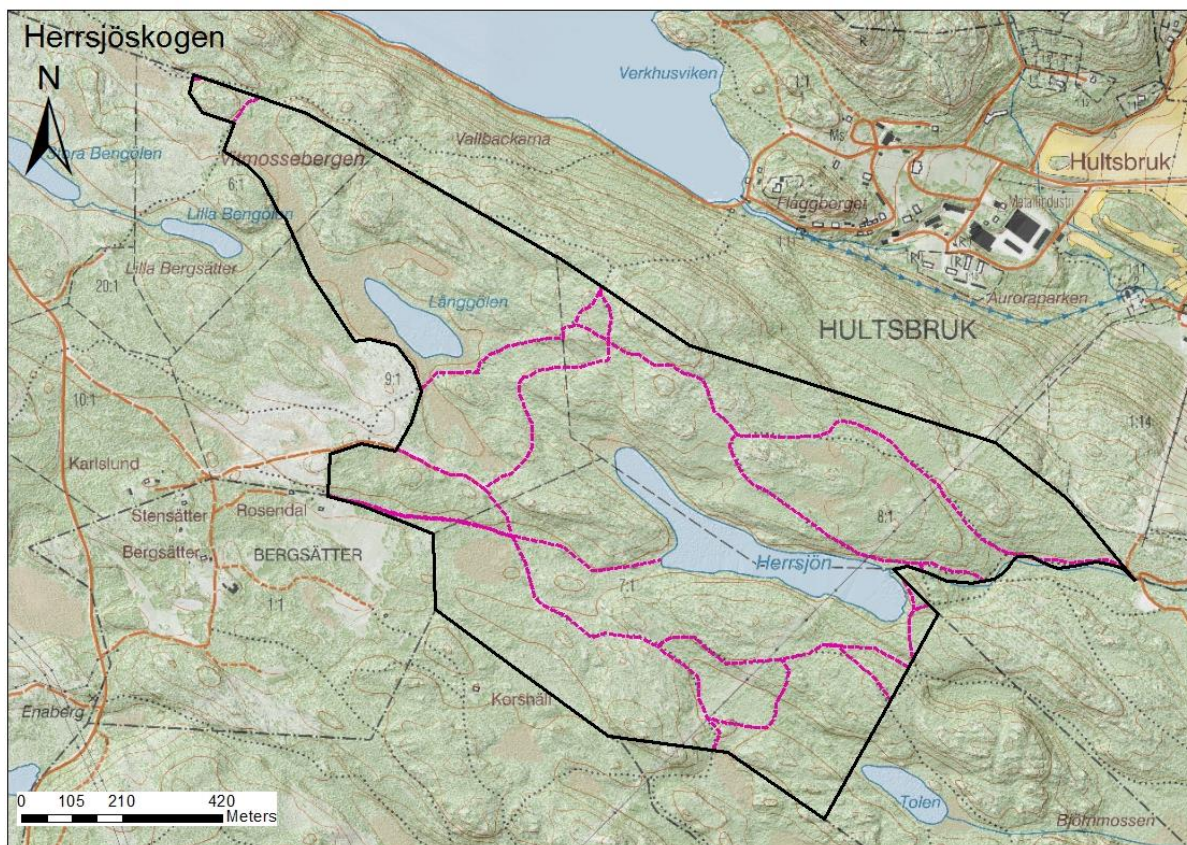
Dokumentation av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras skriftligt. Mer omfattande åtgärder ska även fotodokumenteras. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden. Strukturella beståndsförändringar efter storskaliga störningar ska alltid följas upp.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen.

Karta

Karta 4. Kartan visar de markerade leder och stigar som fortsättningsvis ska skötas. © Lantmäteriets geodatasamverkan.